

Komentár k štvrťročným finančným účtom za 2. štvrťrok 2013

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné inštitucionálne sektory a subsektory:

Nefinančné korporácie	S.11
Finančné korporácie	S.12
Centrálna banka	S.121
Ostatné peňažné finančné inštitúcie	S.122 (komerčné banky a podielové fondy peňažného trhu)
Ostatní finanční sprostredkovatelia	S.123 (ostatné podielové fondy, lízing, faktoring a splátkový predaj)
Finančné pomocné inštitúcie	S.124 (DSS, DDS, OCP, BCP, CD, SPF) ¹
Poist'ovacie korporácie a penzijné fondy	S.125
Verejná správa	S.13
Ústredná štátna správa	S.1311
Regionálna štátna správa	S.1312
Územná samospráva	S.1313
Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314
Domácnosti	S.14
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (NISD)	S.15
Zahraníčia (nerezidenti)	S.2
Európska únia (EÚ)	S.21
Členské krajiny EÚ	S.211
Členské krajiny európskej menovej únie (EMÚ) a inštitúcie EÚ	S.212
Zvyšok sveta a medzinárodné organizácie	S.22

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné finančné nástroje:

Menové zlato a zvláštne práva čerpania	F.1 ²
Menové zlato	F.11
Zvláštne práva čerpania (ZPČ)	F.12
Obeživo a vklady	F.2
Obeživo	F.21
Prevoditeľné vklady	F.22
Ostatné vklady	F.29
Cenné papiere okrem akcií	F.3
Cenné papiere okrem akcií a finančných derivátov	F.33
Krátkodobé	F.331
Dlhodobé	F.332
Finančné deriváty	F.34
Pôžičky	F.4
Krátkodobé	F.41
Dlhodobé	F.42
Akcie a ostatné podiely	F.5
Akcie a ostatné podiely okrem akcií podielových fondov	F.51
Kótované akcie	F.511
Nekótované akcie	F.512
Ostatné podiely	F.513
Akcie podielových fondov	F.52
Poistnotechnické rezervy	F.6
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov	F.61
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	F.611
Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	F.612
Vopred zaplatené poistné a rezervy na nevyrovnané poistné nároky	F.62
Ostatné pohľadávky a záväzky	F.7
Obchodný úver a preddavky	F.71
Ostatné	F.79

¹ DSS – dôchodkové správcovské spoločnosti, DDS – doplnkové dôchodkové spoločnosti, OCP – obchodníci s cennými papiermi (CP), BCP – burza CP, CD – centrálny depozitár, SPF – správcovské spoločnosti podielových fondov

² Kódom F sú označené transakcie

Štvrťročné finančné účty (transakcie) v 2. štvrťroku 2013

Prepojenie medzi štvrťročnými nefinančnými (HDP) a finančnými účtami

Finančné účty nadväzujú na nefinančné účty bilancujúcou položkou čisté pôžičky poskytnuté/prijaté. To znamená položkou, ktorá vypovedá o vývoji celkovej dlžníckej resp. veriteľskej pozície krajiny voči zahraničiu. Slovenská republika vykazuje dlhodobo dlžnícku pozíciu (predovšetkým z dôvodu prílevu priamych zahraničných investícií), to znamená, že čisté pôžičky poskytnuté/prijaté nám dávajú informáciu a poklese/raste zadlženosti slovenskej ekonomiky.

Výpočet čistých pôžičiek domácej ekonomiky voči zahraničiu vychádza z hrubého národného disponibilného dôchodku, z ktorého sa odraťujú výdavky na konečnú spotrebu domácností a NISD a verejnej správy, výsledkom čoho sú celkové úspory v národnom hospodárstve. Ak sú úspory v danom štvrťroku (upravené o čisté kapitálové transfery) vyššie (nižšie) než tvorba hrubého kapitálu, tak ekonomika poskytla (prijala) pôžičku zahraničiu, a tým si znížila (zvýšila) svoju celkovú dlžnícku pozíciu voči zahraničiu. Uvedená suma čistých pôžičiek poskytnutých/prijatých následne vstupuje do štvrťročných finančných účtov a to, ako s ňou domáca ekonomika disponovala, je analyzované v nasledujúcom texte.

Celkový vývoj

V druhom štvrťroku 2013 došlo k poklesu čistej dlžníckej pozície domácej ekonomiky a tým k zníženiu čistej veriteľskej pozície sektora zahraničia³, keď čisté poskytnuté pôžičky⁴ dosiahli 0,7 mld. eur. Tento pozitívny vývoj bol výsledkom vyššieho rastu finančných aktív v porovnaní s rastom finančných pasív. Z pohľadu inštitucionálnych sektorov⁵ prispeli najvýraznejšou mierou k uvedenému vývoju finančné transakcie nefinančných inštitúcií (S.11), keď rozdiel medzi aktívnymi a pasívnymi transakciami dosiahol 1,3 mld. eur. Naopak, najhorší výsledok v 2. štvrťroku 2013 dosiahli domácnosti a NISD (S.14,15), ktorých veriteľská pozícia sa znížila o 0,4 mld. eur.

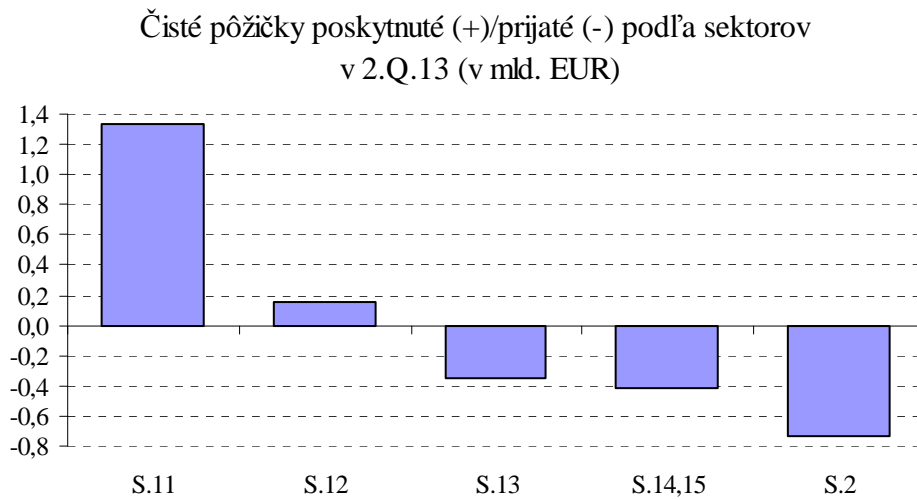
---

³ Súčet finančných aktív a pasív sektorov domácej ekonomiky (S.1) a zahraničia (S.2) sa musí rovnať 0, to znamená, že ak klesá zadlženosť (resp. rastie veriteľská pozícia) domácej ekonomiky, automaticky dochádza k poklesu veriteľskej pozície (resp. rastu zadlženosti) zahraničia voči domácej ekonomike. To či sa jedná o pohyb v zadlženosti alebo veriteľskej pozícii závisí od celkového objemu čistého majetku, čiže od vývoja stavov pohľadávok a záväzkov

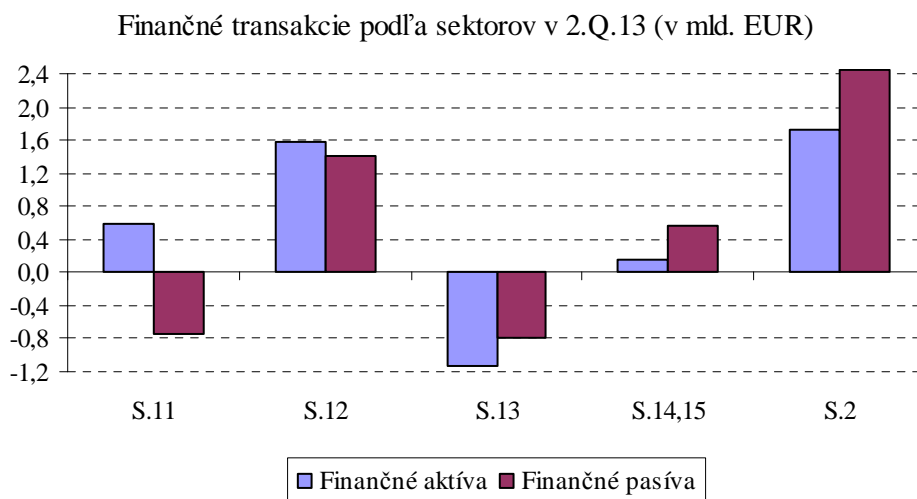
⁴ Čisté poskytnuté pôžičky reprezentujú kladný rozdiel medzi finančnými aktívami a finančnými pasívami. Ak je rozdiel záporný, hovoríme o čistých prijatých pôžičkách.

⁵ Podrobné členenie inštitucionálnych sektorov s priradenými kódmi v súlade s klasifikáciou národných účtov ESA95 je uvedené na strane 2

Graf č.1

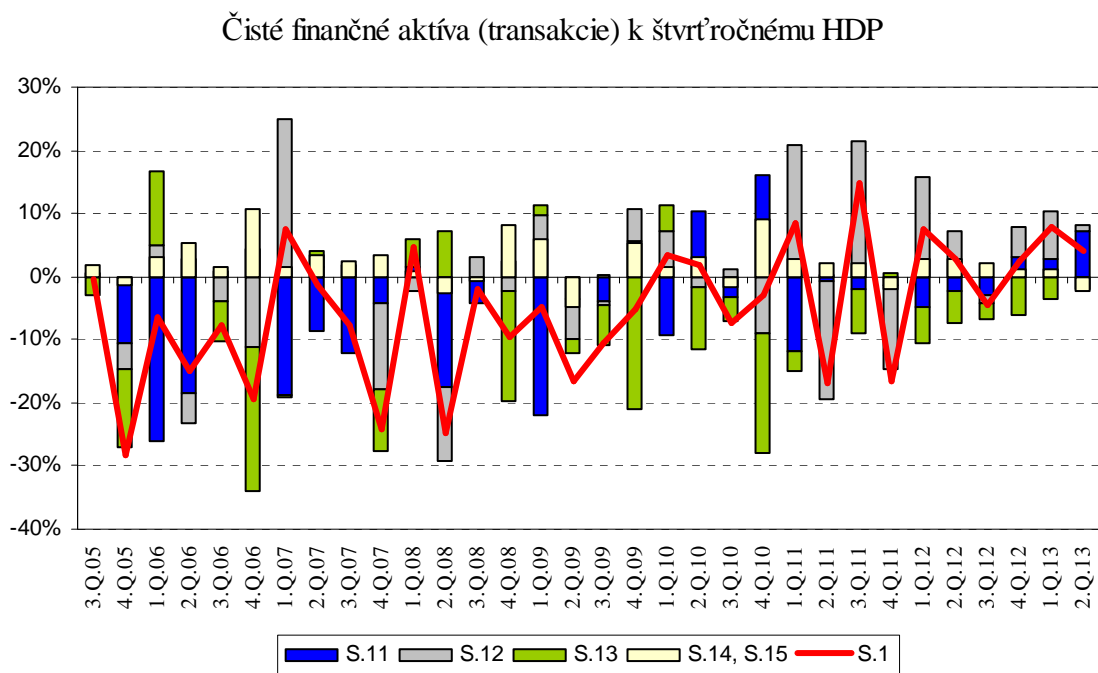

Graf č.2

Čisté finančné aktíva domácej ekonomiky skončili v 2. kvartáli 2013 s výsledkom +0,7 mld. eúr, pričom toto zlepšenie predstavovalo 4,0 % v pomere k štvrtročnému HDP za príslušný kvartál.

Graf č. 3

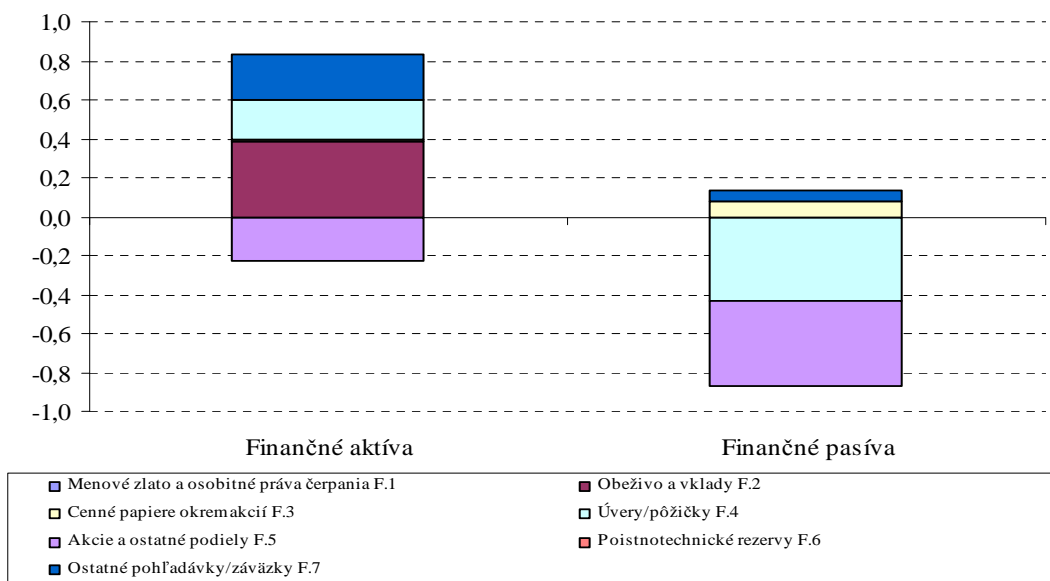
Štvrťročné finančné účty podľa jednotlivých inštitucionálnych sektorov

S.11 Nefinančné inštitúcie

Pozitívny vývoj v podobe zníženia zadlženosti nefinančných inštitúcií bol spôsobený tým, že finančné aktíva podnikov vzrástli a zároveň došlo k poklesu finančných pasív.

Graf č. 4

Štruktúra finančných aktív a pasív (transakcie) nefinančných podnikov v 2.Q.13 (v mld. EUR)

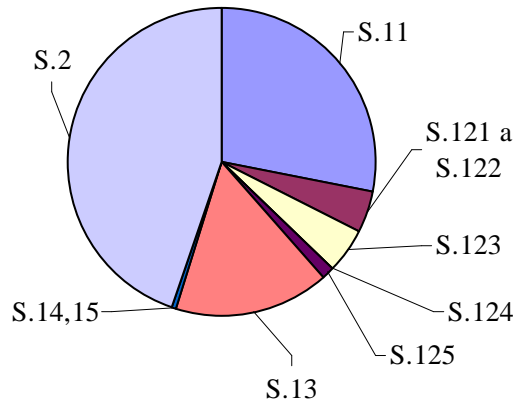

Na strane aktív zvýšili nefinančné podniky objem vkladov v zahraničných (+0,3 mld. eur) ako aj domácich bankách (+0,1 mld. eur) a taktiež objem finančných úverov poskytnutých zahraničným subjektom (o 0,6 mld. eur).

V rámci pasívnych operácií znížili podniky objem emitovaných akcií voči nerezidentom o 0,3 mld. eur a splatili časť svojich krátkodobých úverov v rámci sektora S.11 vo výške 0,3 mld. eur.

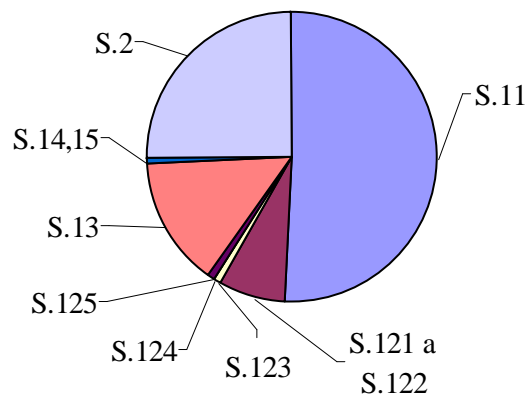
Graf č.5

Sektorové členenie finančných aktív
(transakcie) nefinančných inštitúcií v 2.Q.2013

Graf č.6

Sektorové členenie finančných pasív
(transakcie) nefinančných inštitúcií v 2.Q.2013

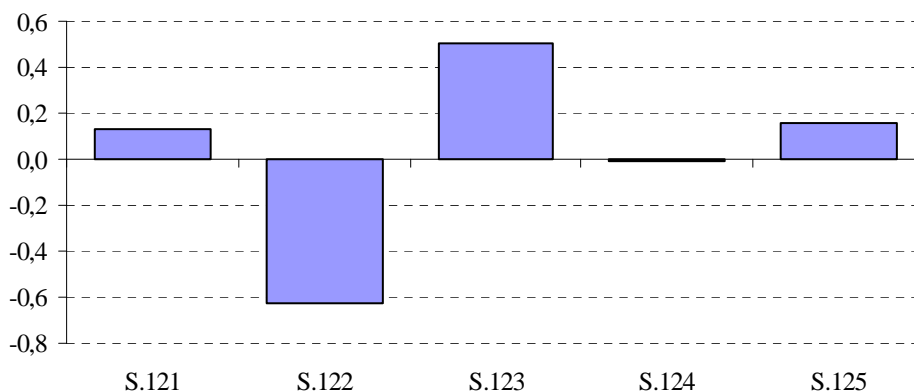

S.12 Finančné inštitúcie

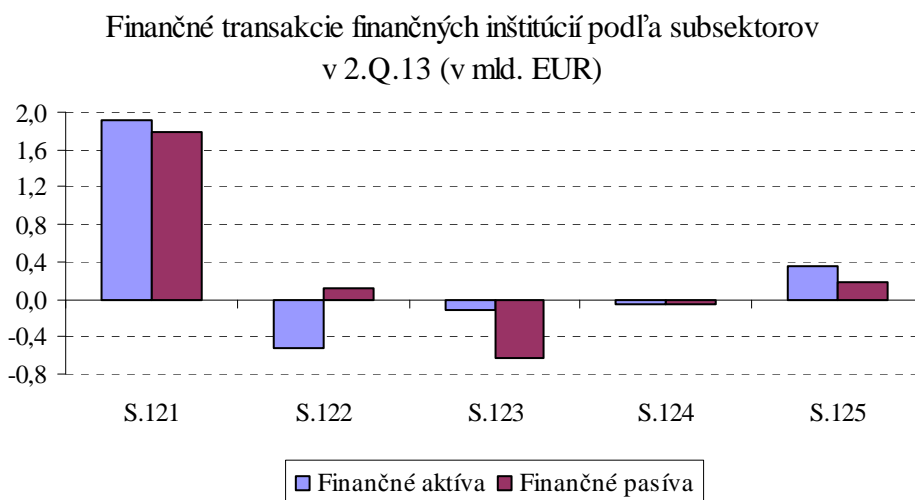
Sektor S.12 - finančné korporácie zaznamenal v 2. štvrtroku 2013 čisté poskytnuté pôžičky, o čo sa v najväčšej miere pričínili ostatní finanční sprostredkovatelia (S.123).

Graf č.7

Čisté pôžičky poskytnuté (+) / prijaté (-) finančných inštitúcií
v 2.Q.13 (v mld. EUR)

Graf č.8

Celkové čisté kladné transakcie centrálnej banky (S.121) boli výsledkom väčšieho nárastu aktív v porovnaní so zvýšením pasív. Najväčší vplyv na celkový výsledok centrálnej banky malo zvýšenie vkladov v zahraničí (+2,5 mld. eur), ktorý bol tlmený poklesom držby zahraničných dlhových cenných papierov (-0,6 mld. eur). Hlavným zdrojom uvedených vkladov bol na strane pasív prílív vkladov od subjektov verejnej správy v celkovej sume 2,6 mld. eur.

Ostatné peňažné finančné inštitúcie (S.122) dosiahli čisté prijaté pôžičky (-0,6 mld. eur), čo bolo výsledkom poklesu aktív a mierneho zvýšenia pasív. O pokles aktív sa najviac pričínili nižší objem vkladov umiestnených v zahraničných bankách (-0,3 mld. eur) a v centrálnej banke (-0,2 mld. eur). Na strane pasív došlo predovšetkým k nárastu prijatých vkladov od zahraničných subjektov (+0,5 mld. eur) a k zvýšeniu držby majetkových cenných papierov nerezidentami (+0,2 mld. eur).

Subjekty subsektora S.123 – Ostatní finanční sprostredkovatelia zaznamenali výraznejší pokles pasív v porovnaní s poklesom aktív o 0,5 mld. eur. Na strane pasív sa najviac znížil objem emitovaných investičných fondov v držbe domácností (o 0,3 mld. eur) a objem prijatých úverov zo zahraničia (o 0,2 mld. eur).

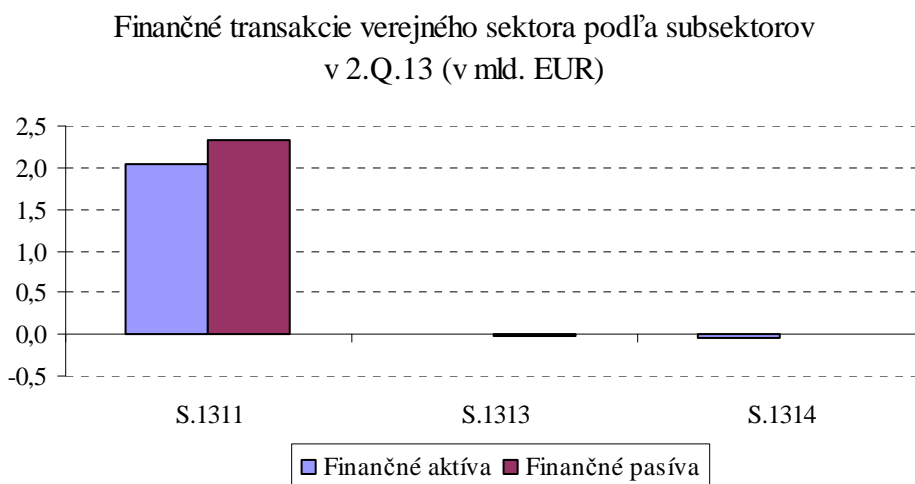
Čisté finančné transakcie Finančných pomocných inštitúcií, subsektor S.124 dosiahli mierne zápornú hodnotu, keď aktíva aj pasíva sa znížili takmer rovnakou mierou.

K zlepšeniu bilancie v subsektore S.125 - Poisťovne a penzijné fondy došlo vplyvom výraznejšieho zvýšenia aktív v porovnaní s rastom pasív. Na strane aktív došlo predovšetkým k nákupom domácich štátnych (+0,3 mld. eur) a zahraničných dlhopisov (+0,2 mld. eur). Na strane pasív došlo k zvýšeniu úspor domácností v dôchodkových fondoch o 0,1 mld. eur.

S.13 Verejná správa

Verejná správa v 2. štvrtroku 2013 zvýšila svoju dlžnícku pozíciu o 0,3 mld. eur, o čo sa pričínili predovšetkým subsektor S.1311 - ústredná štátna správa (-0,3 mld. eur). Mierne zhoršenie bilancie zaznamenal aj subsektor S.1314 – fondy sociálneho zabezpečenia.

Graf č.9

Najväčší vplyv na celkový výsledok hospodárenia ústrednej štátnej správy mal prírastok emitovaných dlhových cenných papierov (+2,8 mld. eur), z ktorých 1,2 mld. eur zostalo v držbe nerezidentov, 1,0 mld. eur v držbe domácich bánk, 0,3 mld. eur v držbe poisťovní a dôchodkových fondov a 0,2 mld. eur v držbe nefinančných podnikov. Takmer celý objem z novo získaných zdrojov si ústredná štátna správa uložila na účtoch v domácich bankách (+2,6 mld. eur).

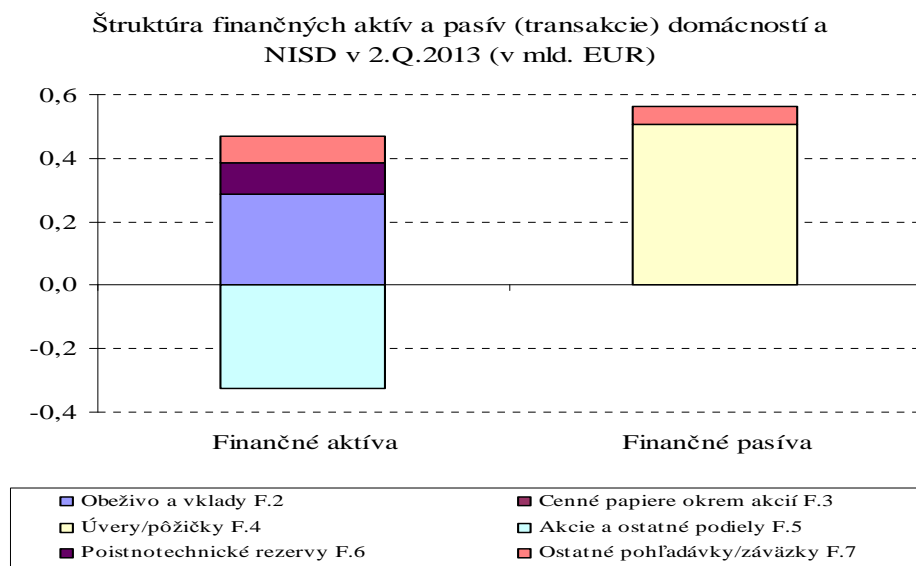
S.14,15 Domácnosti a NISD

Sektor domácností a NISD si v 2.Q.2013 znížil svoju celkovú veriteľskú pozíciu o 0,4 mld. eur v dôsledku vyššieho rastu finančných pasív v porovnaní s rastom finančných aktív.

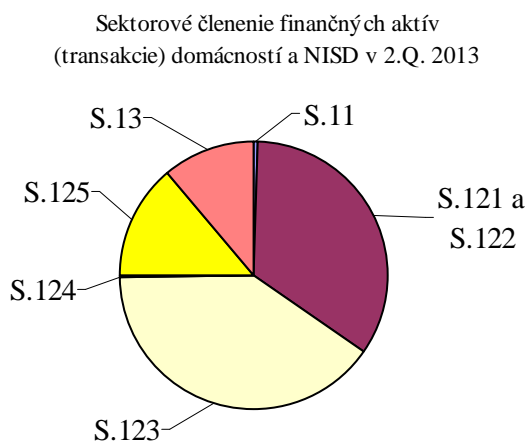
Na strane pasív vzrástol objem prijatých úverov od domácich bánk o 0,5 mld. eur. Domácnosti si svoje voľné zdroje uložili do vkladov v bankách (+0,3 mld. eur) a dôchodkových fondov (+0,1 mld. eur), zároveň však vybrali časť svojich finančných zdrojov z investičných fondov (-0,3 mld. eur).

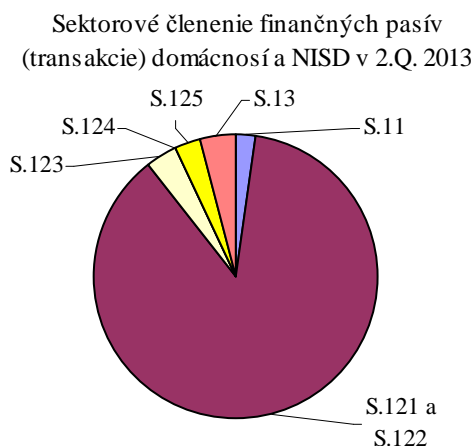
Graf č.10

Graf č.11

Graf č.12

S.2 Zahraníčia

Celkové zníženie veriteľskej pozície sektora zahraničia voči domácim sektorom bolo výsledkom väčšieho rastu pasív v porovnaní s rastom aktív.

Dominantný vplyv na výsledok zahraničia mal nárast prijatých vkladov od centrálnej banky vo výške 2,5 mld. eur a finančných úverov od nefinančných podnikov vo výške 0,6 mld. eur.

Z aktív najviac vzrástla držba štátnych dlhopisov (+1,2 mld. eur) a objem vkladov v domácich bankách (+0,7 mld. eur).